

**د افغانستان د اقليمي گواښونو وړاندوينه- د اقليمي وړاندوينو د مرکز له خوا
د امريکا متحدو ايالتونو د نړيوالې پراختيا ادارې (USAID) د قحطۍ د واردمخه خبرداري سيستمونو د شبکې (FEWS NET) لپاره
د ۲۰۱۹ کال د دسامبر مياشتې له پنځمې څخه تر يوولسمې نېټې پورې نېټې پورې**

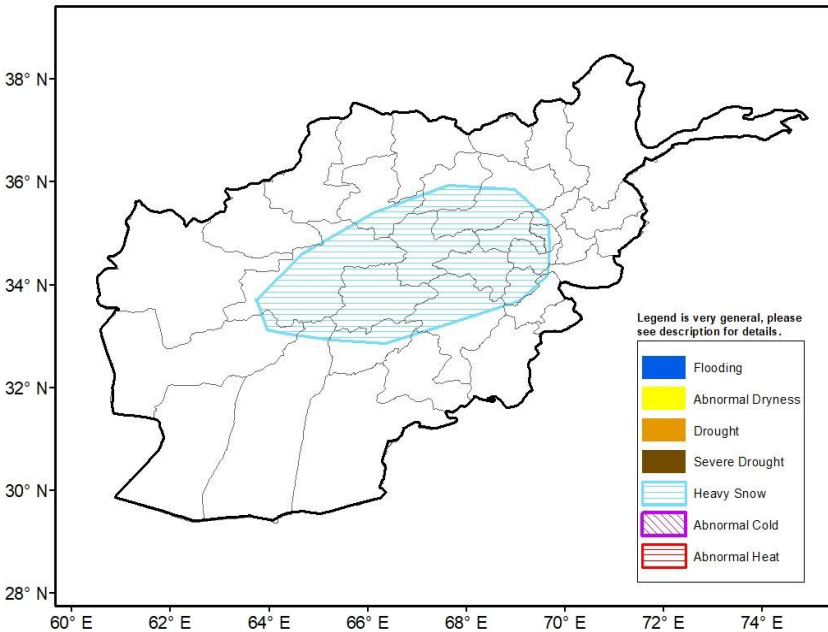
د تودوخې درجه:

د تېرې اونۍ په اوږدو کې په ټول هېواد کې د تودوخې تر ټولو لوړه درجه په منځنۍ توگه نورمالې کچې ته نږدې او يا هم ورڅخه يوڅه ټيټه وه. دا اونۍ تر دې دمه د روان موسم د تر ټولو سړو شپو شاهدې وه او د سانتي گراد له صفر درجې څخه ټيټه د تودوخې درجه د افغانستان د لويديځ ټيټو پرتو سيمو ته وغزېده. د وړاندوينې به مخې بڼايي د وړاندوينې د دورې په اوږدو کې د تودوخې درجه د پام وړ اندازه توده شي او له نورمالې کچې څخه لوړه وي. د اتموسفير په لوړو طبقو کې د لوړ فشار د يوې څپې د شتون له امله به د وړاندوينې د دورې په ډېرو ورځو کې د سانتي گراد د ۲ تر ۴ درجو په اندازه د تودوخې د درجې مثبت انحرافونه، په تېره بيا په ټيټو پرتو سيمو کې، وليدل شي.

ورښت:

د تېرې اونۍ په ترڅ کې د افغانستان هوا تر ډېره بريده وچه وه او يواځې يوڅو سپک او ځای ځای وړښتونه وليدل شول. د تېرو ۳۰ ورځو په اوږدو کې د هېواد په شمال کې د ورښت يوه اندازه کسر رامنځ ته شوی دی. د ورښتونو د سپورمکۍ د څېړنې په ډاگه کوي چې د ورښتونو د انحرافاتو اندازه ۲۵ تر ۵۰ ملي مترو ته رسېدلی ده. د هېواد په سوېل او ختيځ کې گټور وړښتونه وشول.

د هوا پېژندنې GFS موډل تر اوسه هم ددې ښکارندوی ده چې د وړاندوينې د دورې په پای کې به د اتموسفير د ټيټ فشار يوه څپه د منځني ختيځ له لوري را ښکاره او د هوا حالات به متلاطم کړي. د دسامبر په لسمې او يوولسمې نېټې د هېواد د مرکزي برخې په لوړو پرتو سيمو کې د درنې واورې د ورښت شونتيا ليدل کېږي. په ټوليزه توگه د ۱۲ تر ۲۴ سانتي متره واورې شونتيا ليدل کېږي او د درنې واورې د ورښت خبرداري ورکړل شوی دی.

د منځنی آسیا د اقلیمي گواښونو وړاندوینه- د اقلیمي وړاندوینو د مرکز له خوا د ۲۰۱۹ کال د دسامبر میاشتې له پنځمې څخه تر یوولسمې نېټې پورې نېټې پورې

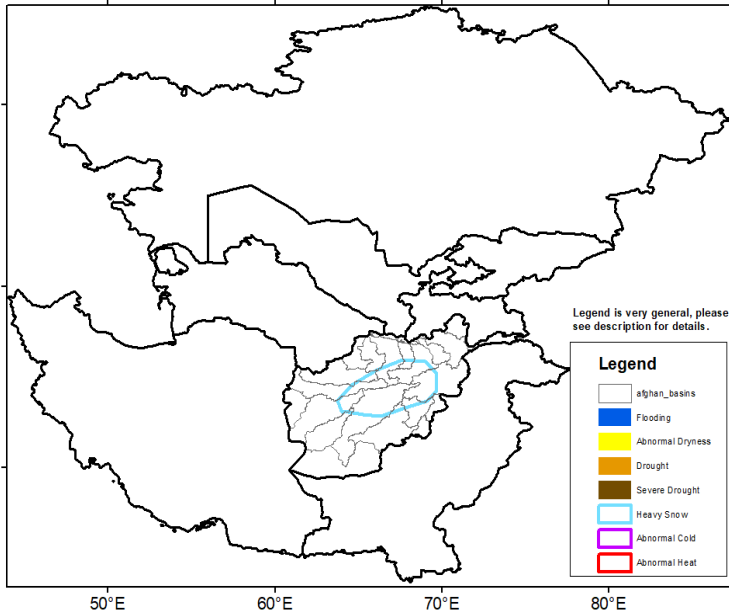
د تودوخې درجه:

د نوامبر میاشتې د وروستۍ اونۍ په اوږدو کې د مرکزي آسیا په ګڼ شمېر برخو کې د تودوخې کچه له نورمالې کچې څخه خورا ټیټه وه. د یادو اوو ورځو په اوږدو کې د تودوخې درجه د قزاقستان له سویل لویدیځ څخه تر ترکمنستان او ازبکستان پورې په منځنۍ توګه په ترتیب سره د سانتي ګراد د ۱۰- څخه تر ۵- درجو پورې له نورمالې کچې څخه ټیټه وه. سره له دې چې په افغانستان کې هم د تودوخې درجه په منځنۍ توګه له نورمالې کچې څخه ټیټه وه خو منفي انحرافونه یې کوچني ول. د نوامبر میاشتې د وروستۍ اونۍ په اوږدو کې د تودوخې تر ټولو ټیټه درجه (د سانتي ګراد ۲۶- درجه) د قزاقستان په مرکزي برخو کې ولیدل شوه. د سانتي ګراد له صفر درجې څخه ټیټه تودوخه د سویل په لور د افغانستان د لویدیځ تر ټیټو پرتو سیمو پورې هم وغزېده. خو له دې سره سره د هوا پېژندنې د مودلونو د وړاندوینې له مخې اټکل کېږي چې د تودوخې درجه به د دسامبر میاشتې په لومړیو کې په چټکۍ سره لوړه شي او له نورمالې کچې څخه به هم لوړه وي.

ورښت:

د تېرې اونۍ په ترڅ کې د سیمې ګڼ شمېر برخو وچه هوا تجربه کړه. د سنجوني د وسایلو د مالوماتو او د سپورمکې د اټکل له مخې، په قزاقستان کې د ۳۰ تر ۹۰ ورځني ورښت کسر شتون لري. خو له دې سره سره دغه کسر دم ګرۍ په دومره حد کې نده چې د دغو سیمو لپاره د هوا د غیر نورمال وچتوب خبرداری ورکول شي.

داسې اټکل کېږي چې د وړاندوینې د دورې په اوږدو کې به د قزاقستان په شمالي نیمایي کې څو دورې سپکه واوره (په اوو ورځو کې په ټولیزه توګه له ۳۰ سانتي مترو څخه لږ) وشي. د GFS د هوا پېژندنې مودل تر دې دمه هم ددې ښکارندوی ده چې د وړاندوینې د دورې په وروستیو کې به د اتموسفیر د تیب فشار یوه څپه د منځني ختیځ له لوري را ښکاره شي. د دسامبر میاشتې په لسمه او یوولسمه نېټه د هېواد د مرکزي برخو په لوړو پرتو سیمو کې د درنې واورې د ورېدو شونتیا لیدل کېږي.

یادونه: د خطرونو د وړاندوینې دغه نقشه د موجودو جوي/ اقلیمي معلوماتو او د هوا د حالاتو د لنډ مهالې تر منځ مهالې (تر یوې اونۍ) وړاندوینې پر بنسټ ولاړه ده او د کرنیزو حاصلاتو پر وضعیت او څرخایونو باندې د هغو بالقوه اغېزې څېړي. هغه سیمې چې پکښې غیر نورمال شرایط لیدل شوي دي شاوخوا یې کړۍ چاپېره شوي ده. د لویې وچې په کچه دغه مقیاس کې د دغو کړیو پولې یواځې په تقریبي ډول وړاندې شوي دي. دغه محصول موسمي اوږدمهالې اقلیمي وړاندوینې نه کوي او دم ګرۍ یا راتلونکې کې د خوارو خونديتوب ته هم کومه اشاره نه کوي.

د قطعی د واردمخه خبرداری سیستمونو شبکه (FEWS NET) د امریکا د متحدو ایالتونو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له خوا تمویل شوي یوه پروژه ده چې د خوارو د خونديتوب د وضعیت په اړه د عیني معلوماتو د برابرولو په ډګر کې فعالیت کوي. د دغې شبکې لیدلوري لږومأ د USAID اویا هم د امریکا متحدو ایالتونو د حکومت د لیدلورو منعکسونکې ندي. د هوا د حالاتو وړاندوینې چې د دغې شبکې له خوا وړاندې کېږي د FEWS NETG د سیمه ییزو دفترونو او مرکزي دفتر، ، USDA ، USGS ، NOAA-CPC ، NASA او د اړوندو هېوادونو د یو شمېر نورو ملي او سیمه ییزو ارګانونو د ګډ کار محصول دی. مهرباني وکړئ د دغه محصول په اړه خپلې پوښتنې او نظرونه دغې برېښنا پټې Wassila.Thiaw@noaa.gov ته واستوئ او یا هم له 301-683-3424-1 شمېره ټلېفون سره په اړیکه شئ. همدارنګه کولای شئ د USAID FEWSNET د کړنو په تړاو خپلې پوښتنې د USAID د پروګرامونو د مدیر ښاغلي ګیري ایلیرتز د ټلېفون شمېرې 1-202-254-0204 یا د نوموړي برېښنا پټې geilerts@usaid.gov باندې راوستوئ.